

מסורת הש"ס

(א) [לעיל סט. וט"ג], (ב) קדושין ע: לקמן נח. בכורות לה: א) (לעיל מ.]. קדושין ע. ד) ג"ז שם, (ס) קדושין עמ. ו) (קדושין כה. וט"ג.) 4 (קדושין עו., כה. וט"ג.) 5 (שם.) 6 (ט"ז.)

תורה אור השלם

1. וְאֵת עֲמִשָּׁא שֶׁם אֲבִשְׁלֵם תַּחַת יוֹאֵב עַל הַצָּבָא וְעִמְשָׂא בֶן אִישׁ וְשֵׁמוֹ יִתְרָא הַיִּשְׂרָאֵלִי אֲשֶׁר בָּא אֶל אֲבִיגַיִל בַּת נָחֹשׁ אַחֹת צְרוּיָה אִם יוֹאֵב: שמואל ב יז כה 2. וְאַבְיגַיִל יָלְדָה אֶת עֲמִשָּׂא וְאֵבִי עֲמִשָּׂא יִתְרָא הַיִּשְׂמֵעֵאלִי: דברי הימים א ב יז 3. לֹא יָבֹא עֲמוּנִי וּמוֹאבִי בְּקֶהֱלִי יְיָ גַּם דּוֹר עֲשִׂירִי לֹא יָבֹא לָהֶם בְּקֶהֱלִי יְיָ עַד עוֹלָם: דברי שם ב ד 4. כֹּל בְּכוּדָה בַּת מֶלֶךְ פְּתִימָה מִמִּשְׁבֻּצוֹת וְהָב לְבִשְׁתָּהּ: תהלים מה יד 5. וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו אֵיזָה שִׁירָה אֲשֶׁרָה וַיֹּאמֶר הִנֵּה בָּאֹהִי: בראשית יח ט 6. עַל דֶּבֶר אֲשֶׁר לֹא קִדְּמוּ אֹתָכֶם בַּלָּחֶם וּבִפְנֵים בִּדְרוֹךְ בְּצִאֲתָכֶם מִמִּצְרָיִם וְאֲשֶׁר שָׂכַר עֲלֶיךָ אֶת בָּלָעַם בֶּן בְּעוֹר עֲשִׂיתֶם אִרָם וְהָרִים לְקַלְקֵלִי: דברים כג ה 7. אָהָּ יְיָ כִּי אֲנִי עֲבָדְךָ אֲנִי עֲבָדְךָ בֶּן אֲמִתָּה פְתַחֲךָ לְמוֹסְרִי: תהלים קטו טז 8. רְבוֹת עֲשִׂית אֲתָהּ יְיָ אֱלֹהֵי נִפְלְאוֹתֶיךָ וּמוֹחַשְׁבוֹתֶיךָ אֵלֵינוּ עַד עַד: אֱלֹהֵי אֲנִיָּדָה וְאֲדִבְרָה עֲצֻמוֹ תַּסְתִּיר: תהלים מ ו 9. אִן אֲמַרְתִּי הִנֵּה בָאִתִּי בְּמִגְלַת סֵפֶר כְּתוּב עָלַי: תהלים מ ח 10. וּכְמוֹ הַשֶּׁמֶר עָלָה וְהָיִינוּ הַפְּלִאכִים כְּלוֹט לְאֹמֶר קוֹם קוּחַ אֶת אֲשִׁתְּךָ וְאֶת שְׁתֵּי בְנֵיךָ: הַדְּמִצָּאֵת פֶּן תִּסָּחֵף בַּעֲזֵן הָעִיר: בראשית יח טו 11. מִצָּאֵתִי דּוֹד עֲבָדִי בַּשָּׂמֶן קִדְּשִׁי מִשְׁחָתִּי: תהלים פט כא

9. אִן אֲמַרְתִּי הִנֵּה בָאִתִּי בְּמִגְלַת סֵפֶר כְּתוּב עָלַי: תהלים מ ח 10. וּכְמוֹ הַשֶּׁמֶר עָלָה וְהָיִינוּ הַפְּלִאכִים כְּלוֹט לְאֹמֶר קוֹם קוּחַ אֶת אֲשִׁתְּךָ וְאֶת שְׁתֵּי בְנֵיךָ: הַדְּמִצָּאֵת פֶּן תִּסָּחֵף בַּעֲזֵן הָעִיר: בראשית יח טו 11. מִצָּאֵתִי דּוֹד עֲבָדִי בַּשָּׂמֶן קִדְּשִׁי מִשְׁחָתִּי: תהלים פט כא

הגהות הב"ח

(א) גמ' הכי מרגמו: (ב) שם דלמנא בעמוני שנשא כנ"ל ומיתא ודאי נמחק:

מוסף רש"י

כל תלמיד חכם שמורה הלכה ובא. הלכה מדשה של שמעוני מאמר (בכורות לה.). אם קודם מעשה אמרה. קודם שגא מעשה לידו היה רגיל לשטותו לתלמידיו (קטן) קודם שגא מעשה הלכה לידו (בכורות לה.) אמרה להאי מדושה לתלמידיו בשם רבו (קדושין ט.) שומעין לו. ואמנה לאמרה בשעת מעשה ושטין משא (בכורות לה.). ואם לאו אין שומעין לו. איטו מאמן להשיד בשם רבו, שגא מחמת מעשה הכא לידו הוא אמר כן (קדושין ט.) הואיל ודבר חידוש הוא, שגא בשביל מעשה שגא לידו אמרה (קטן) חצ. בת גר זכר. ואפילו ממשאלות, כבת חלל זכר. ופסולה לכהונה, אצל

בת גיורת משראל כשרה (קדושין טו.). שכן ביאותו בעבירה. צאלמנה וז לפיכך בת הגולה מהן פסולה לכהונה שהרי יצירתה בעצירה (שם עה.). חלל יוכיח. שנשא ישראלית שאין ציאלמו בעצירה (שם).

אם קודם מעשה. שצאת הוראה לידו אמרה ושנאה לתלמידיו צצית

המדרש בשם רבו שומעין לו בשעת הוראה ואם לאו אין שומעין לו שגא מחמת מעשה הכא לידו אמרה: דהא **שמואל** וציוס דינו קיים.

ומילתא דעצידא לגלויי הוא ולא משקר צה: **הנה צאלה**. דאין דרך

אשה לצאת מציתה: **כסנאי**. דאכא דנפקא ליה מעמוני ואיכא דנפקא ליה מעל דבר: **מוסרום**. הן רלועות שקושרין צהן העול: **פסחם**. שהתרת את הנקצות: **נעמה**. אמו של רחצעם וממנה יאלו מלכי בית דוד: **נפלאוסין ומחשצוסיך אלינו**. עלי ועל רחצעם צן צני חצצת לטובה כשהתרת את הנקצות: **אני אמרי**. בשעה שנמשחתי עתה צאתי לגולה ומקרוצ פסקו לי גדולה זו ולא ידעתי שמימי אצרהם נכתצה עלי צמגילת ספר: **צה גר עמוני**. קא סלקא דעתך עמוני שנמגיירה אשמו עמו והורמה ולידתה קדושה: צת חלל פסולה לכהונה צפ' עשרה יוחסין ופלוגתא דרבי יהודה ור' יוסי צפרק עשרה יוחסין: **מנא ליה**. מנא מימי לן האי דמשוש דאין ראוי לצא צקהל צתו פסולה יותמ משאר גרים הואיל ונקצותיהן מותרות: **מסן גדול צאלמנה**. דהואיל ואינו ראוי צה צתו חללה ופסולה לכהונה: **מה לנ"ג שכן ציאלמו בעצירה**. תאמר בעמוני שנשא עמונית שאין ציאלמו בעצירה: **חלל זכר יוכית**. שמתר צצת ישראל ואין ציאלמו צה בעצירה וצתו פסולה לכהונה: **מה לחלל שכן יצירתו בעצירה**. שציאת אציו ואמו בעצירה תאמר בעמוני שאין יצירתו בעצירה: **נ"ג יוכית**. שאין יצירתו בעצירה וצתו מחלמנה פסולה: **האז השוש שצכן שאינו צרוצ קהל**. אינן כשאר רוצ ישראל שהרי יש צכול צד פגוש כהן גדול ציאלמו בעצירה חלל יצירתו בעצירה עמוני אינו ראוי לצא צקהל: **לד עצירה**. צת כהן גדול יצירתה בעצירה צת חלל יצירת אציה בעצירה תאמר בעמונית שאין עצירה לא ציצירתה ולא ציצירת אציה ופשיטא שכשרה: **אמר ליה אין**. ולקמן א' יליף מעמיו: **צה גר עמוני ומלרי שני**. שנשאו צת ישראל וציאלמן בעצירה: דתני

הערל פרק שמיני יבמות

עז.

אם קודם מעשה אמרה שומעין לו. אר"ת דהיינו דוקא היכא דהוא עצמו נוגע צצצר כגון יתרא שהיה לריך לאותה הוראה שהרי צת ישי נשא דכתיב אשר צא אל אציגיל צת נחש ואמרינן צפ"ק דצצא צתרא (דף יד. ושם) צת מי שמת צעטיו של נחש וכן צפרק נושאלן על האנוסה (לקמן דף נח. ושם) גצי גר שהעיד על אשמו ושצצה צניו וצפ' עשרה יוחסין (קדושין דף ע.) גצי עוצדא דרצי יהודה צכל דוכתא דמייתי לה היו הו צריצין לאותה הוראה אצל אס אין צריצין לאותה הוראה שומעין לו אע"פ שלא אמרה עד שעת מעשה:

בתנאי עמוני וא' עמונית. וא"ת לר' יהודה תקסי

ליה מצרי ולא מצרית ואמר ר"י דגצי עמוני ומואלצי היה לו לקצר ולכתוב עמוני ומואל צהלך מדכתיב עמוני ומואלצי אית לן למדרש דלמעט עמונית ומואלצית קאתי אצל מצרי אס היה כותב מצרים היה מאריך יותר והא דכתיב אדומי ולא כתיב אדום אגב מצרי כתיב אדומי א': **הכא בתיב מצאתי דוד**. אע"פ שדוד עצמו אמרה צרות הקודש אמרו:

מכאן גידא באצלמנה מה אב"ב. בו'. תימה דמייתי לרבי יוסי האי דינא דכ"ג צאלמנה וחלל דאפילו לרבי יהודה לית ליה האי דינא משוש דאיכא למיפרך כדפריך הכא מה להאד השוש שצכן שכן יש צהן צד עצירה כדאמר צפרק צתרא דקדושין (דף עה. ושם) והוא ליה לאתמוי דינא דדאין מינייה ר' יהודה דצת גר זכר צצת חלל זכר מחלל ומצרי ראשון כדאמר התם ומיהו לענין שאר צנות גרים איכא למימר לית ליה לרבי יוסי דינא דר' יהודה דלא חשיב ליה צד השוש שאינו צרוצ קהל כיון דגר ראוי לקהל וכן פירש צקונטרס התם ארצי אליעזר כן יעקב דפליג ארצי יהודה אצל הכא גר עמוני דחשיב הוא צד השוש כדאמר הכא כיון דאין ראוי לצא צקהל חף לעשות צד השוש מחלל ומצרי ראשון שתפסל צת עמוני שנשא עמונית לכהן אע"ג שראויה לצא צקהל ו"ל דקסצר ר' יוסי כיון דצת מצרי ראשון אינה ראויה לצא צקהל אין לעשות צד השוש מפסול כהונה ופסול קהל ללמוד להקשות דילנף שפוסל גר צציאלמו מחלל ומצרי ראשון דהשתא יש לעשות צד השוש כיון שאין אנו צאין לעשות צד השוש ממנה ממנה שצנותיהן פסולין זו לקהל וזו לכהונה אלא ממנה שאינו צרוצ קהל דגר חצוב צרוצ קהל לרצנן כדפרישית ועוד דמה להנך שכן זרעם פסול תאמר צגר שצתו כשרה אצל קשה דמחזיר

גרושתו ויצמנה לשוק ילינף שיפסלו צציאלמן מחלל ומצרי ראשון וז"ל כמו שפירשנו צפס"ק (דף טו: ושם ד"ה מה) דלרצנן לא ילפינן מאיסור כהונה לעשותה חללה דאין חללה אלא מאיסורי כהונה ואפילו צצהד השוש מעלמא ומפסול כהונה ורצי יהודה ודאי ילינף צמה האד אפילו לפסול צציאלמו כדאמר צקידושין (דף עה.): **רבי** יוחנן אמר כשרה. תימה לר"י היכי ילפינן לעיל צהחולן (דף מה.) מק"ו דאלמנה דעוצד כוכציו ועצד האד על צת ישראל הולד פגוש הא איכא למימר לרבי יוחנן צת גר עמוני שנשא צת ישראל יוכית שאיסורו שוש צכל וצתו כשרה ולרצן שמעון צן גמליאל דקאמר צפרק אלמנה (לעיל דף סט.) דגר עמוני אינו פוסל צציאלמו אתי שפיר אצל לת"ק ורבי יוסי קשיא ומיהו ממצרי שני אין להקשות תוכיח דמה למצרי שכן עשה: **ר'ישא צקיש אמר פסולא**. הקשה הר' משה כהן דלעיל (שם) משמע דלכוזי עלמא צת עמון ומצרי שני כשרה לכהונה דאמר מאי איכא צין תנא קמא לר' יוסי א"ר יוחנן מצרי שני איכא ציניייהו כו' לאפוקי מצרי שני דאין זרעו פסול כמו כהן גדול צאלמנה וגצי גר עמוני קאמר דאין כל זרעו פסול אלאמא צתו כשרה לכהונה ואמר ר"י דסוגיא דהתם ר' יוחנן קאמר ליה דאמר הכא כשרה אצל ריש לקיש דפוסל הכא יאמר דתנא קמא דפסיל התם היינו משוש דזרעו פסול ולא יפרש מילתיה דת"ק כמו שמפרש ר' יוחנן מה כהן גדול שציאלמו בעצירה כו' דא"כ הוא משמע דמודה לר' יוסי דמצרי שני אין זרעו פסול אלא לתנא קמא נמי הוא נקט צמילתיה מה כהן גדול צאלמנה שזרעו פסול כו' דצצירה ליה דצת גר עמוני ומצרי שני זרעו פסול ור' יוסי דקאמר כל שזרעו פסול כו' וממעט מצרי שני אליצא דנפשיה נקיט האי לישראל:

מצרי

עין משפט
נר מצוה

פא א טוש"ע י"ד סימן רמז סעף לו

צהגיה:

פב ב ג מ"י פ"ט מהלכי אסורי ביאה הלכה י טוש"ע אה"ע סימן ד סעף ו:

הגהות מהר"ב רנשבורג

א] גמ' מלמד שהיה רחבעם יושב צחיקו של דוד. ר"צ ע"י בעצירה מחמרות מאמר אס כל חי חלק ב' סי' יו"ד דף מז ע"ב ונפירוש די יהודה שם:

תוספות ישנים

א) עי"ל דטעמא דר' יהודה דלא דרשין ולא מצרית משוש דכתיב צני מצרי צניס אשר יולדו הכמוצ חללו צלירה א"כ גל קהל דנקבות אסורות וכן אמרינן לקמן (עו.): הצד השוש שצכן שאין צרוצ קהל וא"ת כיון דסי"ד השתא שהדיו הוא גמור אמאי מכשיר ר' יוסי צת גר וגזירת לכהונה שהרי כמו כן אינן צרוצ קהל שנאים מטפס פסולה דמהאי טעמא פסיל לה ר' יהודה צפרק עשרה יוחסין ולא פריקנן השם אלא מה להאד השוש שצכן שיש צצם צד עצירה ועדין לא חמקינן ארעתינן עד לקמן. ו"ל דלא חשיב רצי יוסי גר וגזירת אינן צרוצ קהל כיון דלית צתו צד פגוש כמו צאלמנה לר"ג שציאלמו בעצירה וחלל יצירתו בעצירה ועמוני אסור קהל: מה להאד השוש שצכן שכן יש צהס צד עצירה. וא"ת ולימא מצרי ראשון שנשא מצרית עצירה שהרי לא ציאלמן ואפ"י יצירתם היו בעצירה ואפ"י צתה פסולה חף לקהל אף אי אציה גר עמוני שתפסל צתו לכל הפחות לכהונה דהכי נמי אמרינן צפרק עשרה יוחסין. ו"ל דלא חשיבין ליה הכא צד השוש משוש שאין דגר ראשון אינה ראשונה יצרת שאין צהס צד השוש שצכן שכן יש צהס דגר עמוני אין פוסל אשה צציאלמו וא"י איכא למפרך מה להאד השוש שצכן שכן פוסלין אשה צציאלמן תאמר צגר עמוני. וא"ת ומנא ליה לתלמודא הך טעמא ו"ל דמדמכשיר ר' יוחנן צת גר עמוני ולא פסיל לה מהך דינא על כרחך צריך לנו לומר דקצר כרש"ג דלעיל דאי לאו הכי הוא פסיל לה ר' יוחנן מדגידא דחלל ומצרי והא דקאמר הכא ואי כר' יוסי ר"ל אי צצר כר' יוסי שזרעו דצת עמוני כשרה דמהיכא טבל לפוסלה אי מצ"ג צאלמנה ור' אצל כרבי יוסי מנש לא סבר דהא ר' יוסי פליג לעיל (סט.) אדרש"ג ור' יוחנן ס"ל כרש"ג כדפרישית: